BIBLIOTECA CENTRALA „ASOCIAŢIUNII" SIBIU

Anul al 58-lea
8 pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei. In străinătate 6 lei.
Taxe poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 258 Marţi 23 Septembrie 1941
8 pagini

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN ŢARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACŢIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ŢARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR, ...RUL CĂLĂTORIILOR, ...LIA, RADIO UNIV. UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

DIRECTOR
ŞI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

PERSPECTIVELE ECONOMIEI NOASTRE INDUSTRIALE

Oricum va fi întocmită noua ordine economică a Europei, după încheierea păcii, un lucru este sigur, în ce ne priveşte: că economia noastră naţională îşi va avea temeliile tot în cultura pământului, aşa cum o indică înseşi condiţiunile naturale ale ţării. Dar iarăşi poate fi sigur, că în măsura în care aceleaşi condiţiuni o permit şi comandamente superioare de stat sau necesităţii economice speciale ne-o impun, noi vom fi ţinuţi să dăm atenţia cuvenită şi procesului de industrializare a ţării.

Experienţa şi exemplele de sub ochii noştri ne arată clar, că o ţară limitată numai la producţia unilaterală agricolă, nu poate să tragă toate foloasele cu putinţă, dacă pe celelalte câmpuri de activitate şi în deosebi în câmpul producţiei industriale, rămâne tributară în prea mare măsură străinătăţii. O ţară trebue să-şi desvolte toate forţele şi toate posibilităţile economice — fireşte, în chip armonic, în ordinea şi în măsura indicată de structura şi mediul ei organic, natural.

Ţara noastră îndeplineşte cu prisosinţă, în anumite sectoare, condiţiuni naturale propice pentru desvoltarea unei temeinice industrii naţionale. In afară de posibilităţile nemăsurate pe care le lasă deschise în primul rând desvoltarea industriilor grefate pe producţia agricolă, forestieră, zootehnică, piscicolă, nu sunt de neglijat nici avantagiile, pe care le oferă unei desvoltări industriale propriu zise, prezenţa zăcămintelor de petrol şi de cărbuni, a gazului metan, a atâtor minereuri metalifere, în plus prezenţa izvoarelor minerale şi posibilităţile imense de folosire a căderilor de apă, ca generatori de energie.

Aceste realităţi — cu perspectivele, pe care le deschid unei industrii naţionale — au fost recunoscute recent şi de experţii şi tehnicienii industriei germane, cari au vizitat pe teren regiunile cu resurse industriale mai importante ale ţării, cum şi realizările la care am ajuns până în prezent. Concluzia lor a fost din cele mai făgăduitoare pentru viitorul industriei româneşti, în care ei văd — precum ne-a comunicat deunăzi ministrul economiei noastre naţionale, într'o conferinţă de presă — centrul de aprovizionare cu produse industriale nu numai a consumului intern, dar şi a întregului spaţiu balcanic şi oriental. Am fi, pentru debuşeele respective, centrul cel mai apropiat şi cel mai lesnicios de aprovizionare cu anumite produse industriale, iar contactul direct cu ele, pe care ni-l asigură apele Mării Negre, ar aduce un sprijin hotărîtor expansiunii economiei româneşti pe pieţele Orientului şi Sud Estului european.

Dacă acestea sunt liniile largi pe care tinde a se desvolta economia industrială a ţării, cu perspectivele pline de speranţe pe care ne lasă să le întrevedem, nu e mai puţin adevărat, că spre a culege roadele râvnite va fi nevoe de sforţări uriaşe de planuri serios întocmite, de mijloace technice şi financiare importante şi, deopotrivă, de un personal conducător şi înfăptuitor, de prima linie. Este un examen mare, la care va fi supusă vrednicia românească, examen pe care trebue să-l trecem, aşa cum nădăjduim să trecem şi examenul de foc al războiului.

NIMICIREA FORMAŢIUNILOR BOLŞEVICE INCERCUITE LA RĂSĂRIT DE KIEV

Berlin, 21 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forţelor armate germane dă următorul comunicat:

In cursul bătăliei de încercuire care se desfăşoară la răsărit de Kiev, armata mareşalului von Reichenau şi armatele blindate ale generalilor von Kleist şi Guderian au nimicit părţi importante din forţele inamice încercuite şi au capturat până în prezent 150.000 de prizonieri, 151 care blindate, 602 tunuri şi cantităţi enorme de alte materiale.

Nimicirea restului formaţiunilor inamice continuă fără încetare. Se aşteaptă capturarea a încă unui mare număr de prizonieri şi a unor enorme cantităţi de pradă.

ARMA AERIANA GERMANA PARTICIPA CU MARE SUCCES LA LUPTELE DE NIMICIRE

Berlin, 21 (Rador). — După cum se află din sursă militară, în sectorul de sud al frontului de est arma aeriană germană a participat şi în ziua de 20 Septembrie, în formaţiuni importante, pentru a nimici trupele sovietice încercuite.

Avioanele „Stuka" au bombardat, în valuri succesive, în sectorul situat la est de Kiev, coloane de camioane, concentrări de trupe şi coloane motorizate, distrugând peste 900 de camioane inamice, precum şi o mare cantitate de material de război. Bolşevicii au suferit mari pierderi sângeroase.

In acelaş timp, avioane de luptă germane au atacat în cursul operaţiilor lor mai multe vase de transport bolşevice din Marea Neagră şi din Limanul Niprului. Trei vase de transport, cu o deplasare totală de 10.000 de tone au fost scufundate de bombe directe. Un vas avantpost sovietic şi un monitor au suferit avarii atât de serioase, încât s'au scufundat după puţină vreme.

In plus, a mai fost grav avariat un torpilor sovietic.

ZADARNICE INCERCARI BOLŞEVICE DE-A SFARAMA CERCUL DE OŢEL DIN JURUL LENINGRADULUI

Berlin, 21 (Rador). — In tot cursul zilei de eri, bolşevicii încercuiţi în sectorul Leningrad au încercat să sfarme cercul de oţel al trupelor germane.

Toate aceste încercări au fost respinse de trupele germane cu pierderi grele şi sângeroase pentru bolşevici.

Un nou succes important al armatelor germane în insula Oesel

Berlin, 21 (Rador). — Dela cartierul general al Fuehrerului, înaltul comandament al forţelor armate germane comunică:

Intr'o colaborare exemplară, formaţiuni ale armatei de uscat, ale armei aeriene şi ale marinei de război germane au realizat un nou succes important.

Arensburg, principalul oraş din insula Oesel, a fost cucerit printr'o acţiune decisivă.

Moon şi Oesel sunt în mâinile noastre.

Numai câteva părţi răzleţe din ocupanţi se mai găsesc în partea de vest a insulei Oesel.

Nimicirea lor este iminentă.

La sud de Odesa, aviaţia germană a avariat grav un vapor sovietic

Berlin, 21 (Rador). — In ziua de 20 Septembrie, avioane germane de luptă au atacat razant, în regiunea maritimă dela sud de Odesa, un vapor sovietic pentru transporturi de trupe, cu o deplasare de 4.000 tone.

După o lovitură de bombă în plin, s'au produs pe bordul vaporului sovietic mai multe explozii; apoi vaporul s'a înclinat puternic şi poate fi considerat pierdut.

LOCUL DE ODIHNĂ AL UNUI EROU

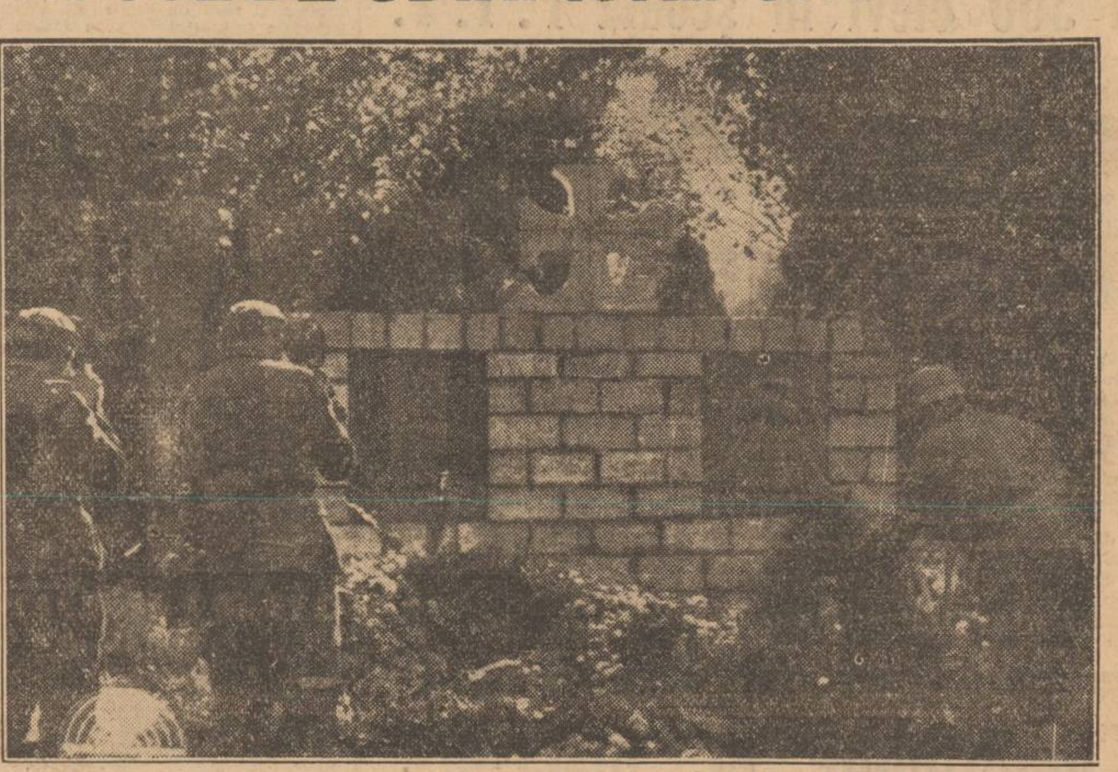

Mormântul generalului von Schobert la Nicolaev. (P. P.)

TREI LUNI DE RĂZBOI SFÂNT

CONFERINŢA ROSTITĂ DE D. PROF. MIHAI ANTONESCU LA POSTURILE DE RADIO

D. prof. Mihai A. Antonescu, vice-preşedinte şi preşedinte ad-interim al consiliului de miniştri, a rostit ieri la posturile de radio următorul discurs cu prilejul împlinirii a trei luni de Răsboi Sfânt al României.

Sunt azi trei luni de când Mareşalul Antonescu a întors drumul coborît al sbuciumatei noastre istorii, deschizând cu spada răsărit de soartă nouă din lupta răsăritului.

Trei luni de când oştile Regelui Mihai I au pornit, credincioase, lupta creştină a lui Ştefan cel Mare pe pământul Moldovei, lupta de întregire românească a lui Mihai Viteazul pentru plinătatea pământurilor strămoşeşti.

Trei luni de bătălie şi de jertfă, trei luni de unire sărbătoasă şi mândră.

Acesta este cel dintâiu popas în Războiul Sfânt pentru Desrobire şi Cruce.

Să privim în urmă, Români.

In urmă cu un an.

Sub prăvala Providenţei şi a Păcatului, ne sdrobisem trupul şi onoarea.

Graniţele dreptăţii trozneau din creştetul românesc al Carpaţilor până în apele frământate ale Nistrului şi în gemetul codrilor Bucovinei.

Ne pierdeam pământurile, pământurile noastre, de care nimeni nu ne va lipsi, pământurile pentru care am suferit obida veacurilor şi moartea desrobirii, pământurile bucuriei copiilor noştri, pământurile veciniciei noastre.

Sufletul ne era ţăndări şi onoarea mormânt.

Patria, un val turbure frământat de desnădejde.

Iar la graniţe, ca plumbul negru al nopţii, domnia întunericului ne ameninţa cotropitoare.

Viaţa, Familia, Biserica, proprietatea şi Neamul însuşi ne erau primejduite.

Căutaţi Românii nu numai în inimile pribege ale sdrobiţilor transilvăneni şi ale isgoniţilor Basarabiei sau Bucovinei; căutaţi în sufletul strâns al moldovenilor.

Regăsiţi sbuciumul trist, cu care priveau înfricoşaţi peste Prut, regăsiţi turburata noastră viaţă robită de primejdiile răsăritului de ieri.

Să nu uităm Români fiindcă azi, în acest ceas de slavă, trebue să ştim măsura Răsboiul Sfânt cu sfinţenia adevărului.

Cine iubeşte pe Dumnezeu şi poartă în el fiorul sfânt al puterii creştine;

Cine simte în el mândria de a fi om cu toate măreţele ei servituţi şi nu se dezonorează abdicând dela crezul luptei în faţa destinului;

Cine simte Patria drept culme supremă de viaţă şi cea mai înaltă credinţă după crezul în Dumnezeu;

Cine crede că familia este temelia vieţii şi munca ziditoare de proprietate pentru copii şi pentru Neam;

Cine ştie că din prima scăpărare de civilizaţie şi până azi, religia, Familia, Proprietatea, mândira de a fi om şi dreptul de a-şi apăra Patria au sfinţit toate suflările de viaţă — şi fără acestea viaţă n'a fost;

Acela poate să-şi dea seama din ce primejdie cumplită am ieşit în popas de un an şi pe ce stâncă de istorie a reaşezat Mareşalul Antonescu Neamul nostru, prin fapta lui şi Răsboiul Sfânt.

Comunismul expresia primitivă a biologiei ruseşti cotropitoare ne ameninţa toate temeiurile vieţii, prin anarhica lui aripă răscolitoare, întinsă pe trupul românesc.

Iar în ultima vreme, prin imperialismul militar ascuns şi cotropitor, pândea momentul de slăbire militară a puterilor Europei ca să ne năvălească totul.

Finlanda, Ţările Baltice şi noi Românii am simţit pe trupul nostru paşii monstrului moscovit în marş asupra Europei.

Fără nici un temeiu, fără nici o provocare, împotriva dreptăţii şi fără zăgazul unei singure clipe de blândeţe, ne n[illegible], ne cotropise viaţa.

Aşa ar fi mers, prădalnic peste trupul nostru spre valurile Bosforului şi în inima Europei dacă Războiul Sfânt nu le prăbuşea, osânditor, puterea.

Pentru noi comunismul şi povara hoardelor lui n'a fost o idee abstractă, o ideologie cu care să joci dogmatic.

Pentru noi comunismul a fost

(Continuare in pag. 2-a)

DECLINUL AUTOMATISMULUI JUDICIAR

de EUGEN DIMITRIE PETIT
Consilier la Inalta Curte de Casaţie

Nu trebuie să fie omul jurist, pentru a şti că acela care prin fapta lui îi pricinueşte o pagubă, poate fi chemat în judecată, spre a se vedea obligat la plata sumei de bani reprezentând valoarea prejudiciului suferit. S'ar părea deci că orice daună poate fi valorificată pe calea unei acţiuni în justiţie.

Dar se întâmplă şi pagube de valoare atât de mică, încât dacă s'ar permite pentru repararea lor accesul instanţelor de judecată, ar însemna să se împovoreze aceste instanţe atât de mult, încât ele să nu mai poată rezolva litigiile mai însemnate.

De aceia, jurisprudenţa franceză, în evoluţia ei de la automatism către umanizare, decide — în mod din ce în ce mai frecvent — că pentru ca o acţiune în justiţie să poată fi luată în considerare, se cere din partea reclamantului un interes *aparent, serios* şi *notabil*. Căci, motivează instanţele care resping acţiunile de valoare neînsemnate, de *minimis non curat praetor,* ceia ce înseamnă că judecătorul nu poate purta grija lucrurilor prea mărunte.

Odată pornită pe această cale, plină de cele mai îndreptăţite speranţe, socotim că jurisprudenţa nu ar trebui să se oprească aici.

Iată de ex. un contract de închiriere, prevăzut cu condiţia rezolutorie, adică având o clauză prin care se arată că neplata chiriei la termenele stipulate, va atrage de plin drept rezilierea contractului. Ori, se întâmplă ca — dintr'un anumit motiv — chiriaşul întârzie plata chiriei cu una, două sau trei zile. Pe acest motiv, proprietarul introduce acţiune în reziliere la care chiriaşul pârît dovedeşte că nu a plătit la timp, din cauză d. ex. că nu primise încă salariul. In schimb, să presupunem că pro-

(Continuare in pag. 2-a)

Ca să putem intemeia România
Până la marginile pământului românesc
Subscrieţi la Imprumutul Reîntregirii

Un reviriment în Ardeal

Alba Iulia, Septembrie

Cine a urmărit cu atenţiune activitatea şi preocupările cetăţii universitare din Ardeal, a putut constata unul dintre cele mai îmbucurătoare revirimente în orientarea spiritului tineresc. Deşi ultimul an a fost covârşit de multiple şi variate dificultăţi, a căror expunere este de prisos să o facem fiindcă sunt notorii, totuşi bilanţul ştiinţific al celor patru facultăţi se poate considera cel mai excedentar, dela Unire încoace. Studiile au fost mai numeroase ca oricând, iar domeniile de cercetare multiplicate, până în sferele cele mai intime ale ştiinţei.

In câmpul istoric, universitatea a scos la iveală studiile cele mai complecte şi amănunţite în ce priveşte cuprinderea fenomenului etnic, punând străinătatea în faţa unor dovezi izbitoare, despre caracterul şi procesul de formare al poporului român din Ardeal. In chimie, lucrările de laborator au făcut progrese atât de importante în descoperirea posibilităţilor româneşti de producţie, încât o serie de probleme legate de viaţa modernă a societăţii noastre au fost soluţionate în chipul cel mai fericit. In psihologie, descoperirile dela Cluj şi Sibiu ne situează astăzi printre puţinele naţiuni creatoare de valori în sectorul acesta. In medicină am ajuns la punctul când cele mai mari clinici din lume se interesează activ de contribuţia savanţilor români. In filozofie, numărul lucrărilor originale, a crescut în aşa măsură, încât avem întâietatea în bazinul dunărean. In sociologie la fel, mai ales în domeniul statisticei şi al surprinderii fenomenelor sociale.

N'a fost o activitate obişnuită, prin care profesorii şi personalul ştiinţific auxiliar s'au achitat numai de obligaţiile lor profesionale, ci un remarcabil efort pentru ridicarea ştiinţei la potenţialul cel mai urcat. Revirimentul constă în această muncă excepţională, sau mai bine zis, în pasiunea lumii ardeleneşti pentru tainele laboratoriilor.

O schimbare de preocupări se observă în deosebi în rândurile generaţiei tinere. Aproape tot ce s'a creiat în marele câmp al valorilor ştiinţifice este opera acestui tineret care activează în cadrele cetăţii universitare. Numărul oamenilor de ştiinţă din generaţia tânără se înmulţeşte dela un an la altul, lucrările acestora apar tot mai des, iar prestigiul le sporeşte până la afirmarea unui tineret matur, în care Ardealul se poate sprijini cu încredere.

După multe pribegii pe drumuri întortochiate şi neguroase, tineretul se îndreaptă spre un nou ideal. Spre idealul ştiinţei. Şi odată cu statornicirea nouei orientări, asistăm şi la o reabilitare a noţiunilor de bază în existenţa unui popor. Respectul faţă de adevăr sporeşte. Inclinarea spre prejudecăţi dispare. Adâncirea realităţilor devine tot mai frecventă. Seriozitatea şi ţinuta academică animează tot mai viu şi călăuzesc tot mai stăruitor conştiinţele.

Creiarea acestei atmosfere va avea fără îndoială, repercusiuni asupra întregei societăţi româneşti şi în deosebi asupra studenţimei. Pregătirea profesională va fi mai temeinică şi interesul pentru studii se va desvolta în raport cu amploarea nouilor preocupări şi a spiritului ce-şi face drum biruitor.

Politicul din universitate, suplinit cu ştiinţa aste faptul cel mai esenţial după o lungă perioadă de sbucium. Sub semnul unei astfel de orientări se va deschide noul an al învăţământului superior, pe care rectorul universităţii, d. prof. Iuliu Haţiegan îl socoteşte drept epocă nouă.

OCUPAREA IRANULUI IN LUMINA ADEVĂRULUI ISTORIC

de Vice-amiral I. BĂLĂNESCU

Ocuparea Iranului de către Anglo-Sovietici a produs o mare mirare în lumea întreagă, dar mai ales o adâncă îngrijorare şi emoţiune în Turcia.

Ea a fost motivată de Anglia, ca o măsură împotriva elementelor suspecte germane, pentru a feri Iranul de acţiunea lor, dăunătoare ordinei interioare.

Unii critici militari au considerat ocuparea ca fixarea unei baze pentru viitoare operaţiuni militare în Sudul Rusiei şi ca o siguranţă a comunicaţiilor dintre frontiera sovietică şi porturile golfului Persic.

Pentru a pune la curent pe cetitori asupra obiectivelor urmărite timp de un secol de Anglia şi Rusia în politica lor faţă de Iran, vom expune pe scurt câteva date istorice şi reflexiuni obiective din valoroasa operă „Théories Stratégiques" a Amiralului Castex, unul din marii scriitori ai marinei franceze, din care se desprind, în ciuda realităţilor de astăzi, toată duplicitatea planurilor de dominaţiune şi inverşunatul antagonism dintre Anglia şi Rusia faţă de o ţară mică, înzestrată de natură cu bogate zăcăminte de petrol, fără apărare militară şi silită să se supună celor mai severe opresiuni şi opresiuni în lupta continuă ce o dă pentru a-şi salva patrimoniul şi independenţa.

Influenţa Angliei în Iran datează din anul 1835, când sub pretext de aşezarea unor cabluri submarine şi în urma concesiunii liniilor telegrafice şi construirii drumurilor între Indii, Afganistan şi Iran, dominaţia engleză a căutat să cucerească o poziţie cât mai favorabilă intereselor britanice.

Poziţia Angliei se evidenţiază concret, ca instrument al expansiunii Indiilor britanice spre Vestul Asiei, sub Lordul Curzon Vice regele Indiei, un fanatic imperialist care ţine să consolideze între anii 1902—1903 puterea engleză în sectorul persan.

Un concurent de temut, Rusia, urmăreşte atentă, desvoltarea şi posibilităţile economice ale Iranului, însă dezastruoasa înfrângere suferită în războiul cu Japonia în anul 1904—1905, îi tempereaza visurile de mărire. Silită de împrejurări, Rusia încheie cu Anglia acordul din 1907, prin care Iranul este împărţit în trei zone de influenţă, una la nord rusească, a doua centrală persană şi a treia la sud engleză.

Regiunea cea mai bogată a revenit Rusiei.

Naţionaliştii persani încep să se agite în contra tutelelor complice şi în 1909 revoluţia este victorioasă, Şahul este detronat şi scapă cu fuga în Rusia.

Rusia şi Anglia găsesc nimerit prilejul să ocupe anumite centre ale ţării şi conducerea Iranului intră sub un condominiu anglo-rusesc.

In anul 1917, armata şi frontul rusesc cad în descompunere în urma revoluţiei bolşevice. Ru-

(Continuare in pag. 2-a)

Mareşalul Petain condamnă atentatele criminale din zona ocupată

Vichy, 21 (Rador). — Mareşalul Pétain a adresat Duminică francezilor din zona ocupată următoarea alocuţiune retransmisă prin radio:

In seara aceasta vreau să vă spun cu adâncă emoţie şi pe faţă de ceeace noi trebuie să credem de atentatele repetate, care se comit de câteva săptămâni împotriva soldaţilor izolaţi din armata de ocupaţie.

Aceste atentate sunt criminale şi nu pot duce decât la un nou şir de nenorociri. Ele trebuiesc atribuite agenţilor străini, pentru că nu stă în tradiţia franceză de a ataca pe întuneric soldaţi care ascultă de ordinele primite.

Guvernul vostru condamnă formal orice atentat. Vinovaţii trebuie prinşi cu orice preţ. Eu vă invit să colaboraţi cu toate forţele la această acţiune. Dacă, cu toată strădania mea, nu vom reuşi să reprimăm aceste acţiuni criminale, mulţi nevinovaţi vor fi atinşi de o pedeapsă pe care nu au meritat-o.

Francezi din zona ocupată, eu cunosc toate resentimentele voastre. Simt odată cu voi viaţa, strădania şi greutăţile voastre. Nu uitaţi însă că nenorocirea ţării vă cere o responsabilitate mare şi extrem de grea, în numele întregii naţiuni. Misiunea voastră este de a păstra unitatea franceză în toate împrejurările şi în toate condiţiile.

Această unitate cere însă înainte de toate menţinerea ordinei.

Contez pe voi pentru a asigura unitatea patriei, în ordine şi demnitate.

MARE INCENDIU LA ISTANBUL

Palatul patriarhului grec mistuit de flăcări

Istanbul, 21 (Rador). — In cartierul Fanar, din Istanbul, a isbucnit un incendiu care a luat proporţii de dezastru.

Palatul patriarhului grec a fost complect mistuit de flăcări.

Un vânt puternic dela nord-est a întins focul, cu mare repeziciune, la întregul cartier, care este aproape în întregime construit din lemn. Se crede că au fost mistuite de flacări câteva sute de case şi mai multe moschei.

Incendiul a luat naştere dela un scurt-circuit, care s'a produs în palatul patriarhului.

D. ROOSEVELT ESTE SUFERIND

New-York, 21 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani" află că preşedintele Roosevelt este suferind şi că a plecat la Hyde Park, renunţând pentru câteva zile la orice chestiuni publice.

Bivuac pe frontul Niprului. (P. P.)

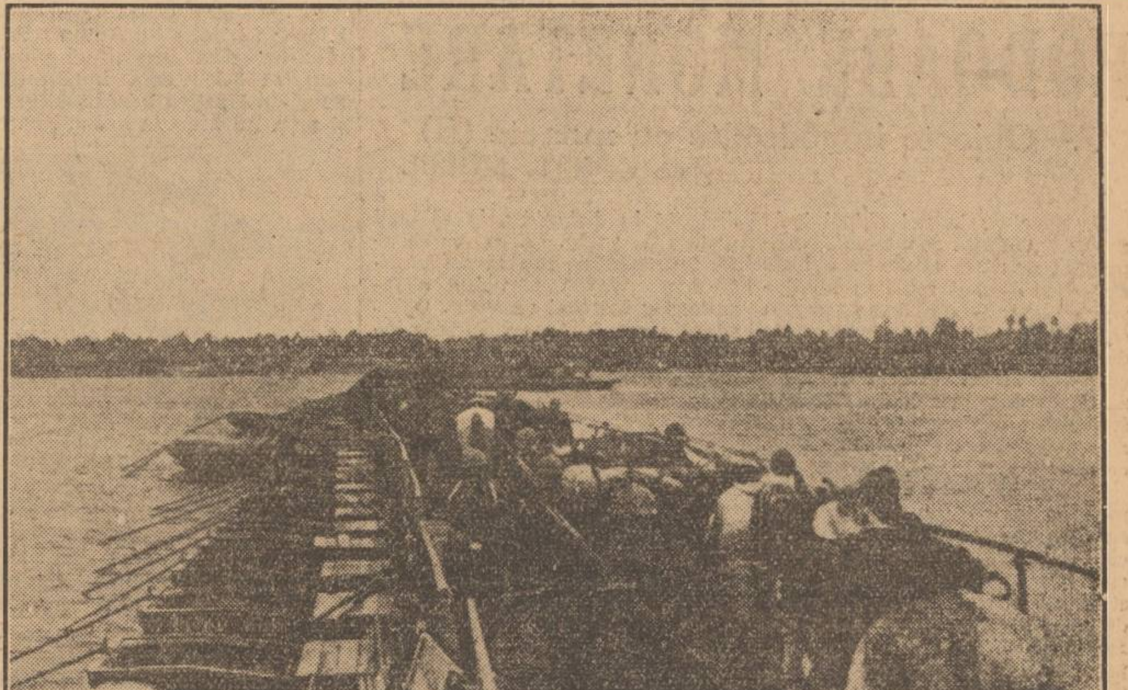

Coloanele româneşti de aprovizionare trec Niprul. (P. P.)